COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 27.1.2004
COM(2004) 44 definitief

1998/0360 (COD)

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE
AAN HET EUROPEES PARLEMENT**

overeenkomstig artikel 251, lid 2, tweede alinea, van het EG-Verdrag

over het

gemeenschappelijk standpunt van de Raad met het oog op de aanneming van een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

1998/0360 (COD)

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT

overeenkomstig artikel 251, lid 2, tweede alinea, van het EG-Verdrag

over het

gemeenschappelijk standpunt van de Raad met het oog op de aanneming van een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

1. CHRONOLOGISCH OVERZICHT

Op 21 december 1998 heeft de Commissie haar voorstel voor een verordening COM(1998) 779 def. bij het Europees Parlement en de Raad ingediend. Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft op 27 januari 2000 zijn advies uitgebracht. Het Europees Parlement heeft op 3 september 2003 in eerste lezing zijn advies uitgebracht. Het heeft 47 amendementen aangenomen, waarvan de Commissie er 40 volledig heeft aanvaard, 3 gedeeltelijk heeft aanvaard en 4 heeft afgewezen.

Naar aanleiding van het advies van het Europees Parlement heeft de Commissie, overeenkomstig artikel 250, lid 2, van het EG-Verdrag, een gewijzigd voorstel (COM(2003) 596 definitief) goedgekeurd, dat op 10 oktober 2003 naar het Europees Parlement en de Raad is gezonden.

Op 1 december 2003 heeft de Raad een gedeeltelijk politiek akkoord over een gemeenschappelijk standpunt gesloten en op 26 januari 2004 heeft de Raad met eenparigheid van stemmen een gemeenschappelijk standpunt vastgesteld.

2. DOEL VAN HET VOORSTEL VAN DE COMMISSIE

Verordening (EEG) nr. 1408/71[1] coördineert de socialezekerheidsstelsels van de lidstaten om de rechten te beschermen van personen die zich binnen de Europese Unie verplaatsen.

Sinds de goedkeuring van deze verordening in 1971 is de tekst veelvuldig gewijzigd om rekening te houden met de ontwikkeling van de nationale wetgevingen, een aantal bepalingen te verbeteren, lacunes aan te vullen of de situatie van bepaalde categorieën personen te regelen. Zoals blijkt uit de vele arresten van het Hof van Justitie over coördinatie, moet ook een aantal bepalingen worden verduidelijkt om interpretatieproblemen te voorkomen. Voorts moet het doel van de coördinatie aan

[1] Verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen, PB L 149 van 5.7.1971, blz. 2. Verordening bijgewerkt bij Verordening (EG) nr. 118/97 van de Raad (PB L 28 van 30.1.1997, blz. 1) en laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1386/2001 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 187 van 10.7.2001, blz. 1).

de ontwikkeling van de Europese Unie in haar geheel worden aangepast. Het doel van de coördinatieregels is immers niet alleen meer het vrije verkeer van werknemers te waarborgen, maar ook de socialezekerheidsrechten van iedereen die zich binnen de Europese Unie verplaatst te beschermen. De coördinatie moet voortaan worden gezien in het licht van het Europese burgerschap en de totstandbrenging van een sociaal Europa.

Doel van het voorstel van de Commissie is daarom enerzijds vereenvoudiging en anderzijds modernisering van de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.

3. OPMERKINGEN OVER HET GEMEENSCHAPPELIJK STANDPUNT

3.1. Algemene opmerkingen

Het politieke akkoord dat de Raad op 1 december 2003 met eenparigheid van stemmen heeft gesloten is overgenomen in het op 26 januari 2004 vastgestelde gemeenschappelijk standpunt.

In het gemeenschappelijk standpunt van de Raad zijn de doelstellingen van het oorspronkelijke voorstel van de Commissie, zoals gewijzigd bij het gewijzigde voorstel, in hoofdlijnen behouden.

Het gemeenschappelijk standpunt omvat dan ook met name de volgende elementen:

– de personele werkingssfeer van de verordening is uitgebreid tot alle onderdanen van de lidstaten op wie de socialezekerheidswetgeving van een lidstaat van toepassing is. Dit betekent dat niet alleen werknemers, zelfstandigen, ambtenaren, studenten en gepensioneerden, maar ook niet-actieve personen door de coördinatievoorschriften worden beschermd. De voorschriften voor de wetgeving die toepasselijk is in grensoverschrijdende situaties worden hiermee vereenvoudigd en verduidelijkt;

– de materiële werkingssfeer van de verordening is uitgebreid tot wettelijke stelsels voor vervroegde uittreding. Hierdoor zijn de begunstigden van deze stelsels ervan verzekerd dat de uitkeringen worden overgemaakt, dat hun ziektekosten gedekt zijn en dat zij gezinsbijslagen ontvangen, ook wanneer zij in een andere lidstaat wonen;

– de beginselen van gelijke behandeling en gelijkstelling van feiten zijn versterkt;

– verzekerden die tijdelijk in een andere lidstaat verblijven kunnen gebruikmaken van de gezondheidszorg die tijdens dat verblijf medisch noodzakelijk wordt;

– de verplichting van samenwerking en wederzijdse bijstandverlening tussen de organen van de lidstaten wordt in het belang van de burgers versterkt.

De Commissie aanvaardt het gemeenschappelijk standpunt, dat minder ambitieus is dan het oorspronkelijke voorstel van de Commissie, zoals gewijzigd naar aanleiding van het advies van het Parlement, maar gezien de eisen en kenmerken van de verschillende socialezekerheidsstelsels in de lidstaten een evenwichtig geheel vormt. Het betekent een belangrijke stap vooruit voor het vrije verkeer van burgers met behoud van socialezekerheidsrechten.

3.2. Amendementen van het Europees Parlement in eerste lezing

Het Europees Parlement heeft in eerste lezing 47 amendementen aangenomen.

De amendementen 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 37, 39 en 55 zijn volledig overgenomen in het gewijzigde voorstel van de Commissie en in het gemeenschappelijk standpunt van de Raad.

De amendementen 7 en 52 zijn in het gewijzigde voorstel aanvaard; in het gemeenschappelijk standpunt is de formulering gewijzigd, waarmee de Commissie kan instemmen (zie artikel 1, onder l), en artikel 76, lid 6, van het gemeenschappelijk standpunt).

De **amendementen 11, 44 en 51** zijn gedeeltelijk overgenomen in het gewijzigde voorstel en in het gemeenschappelijk standpunt.

Lid 1 van **amendement 11** is volledig overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt, maar lid 2 is versoepeld, teneinde zich te beperken tot de jaarlijkse kennisgevingen, wat beter met het doel van de bepaling lijkt overeen te komen.

De **samengevoegde amendementen 51 en 44**, die in het gewijzigde voorstel gedeeltelijk zijn overgenomen, komen inhoudelijk ook in het gemeenschappelijk standpunt tot uitdrukking, namelijk in artikel 72, onder c), waar de Administratieve Commissie wordt belast met de taak "de samenwerking tussen de lidstaten en hun organen op het gebied van de sociale zekerheid te bevorderen en verder te ontwikkelen teneinde met name in te spelen op de bijzondere vraagstukken in verband met bepaalde categorieën personen; op het gebied van de coördinatie van de sociale zekerheid de verwezenlijking van acties voor grensoverschrijdende samenwerking te vergemakkelijken."

De Commissie heeft in haar gewijzigde voorstel **amendement 48** aanvaard, waarin wordt benadrukt dat er behoefte is aan een sterkere convergentie tussen de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en een aantal bepalingen in de overeenkomsten over dubbele belastingheffing. Dit amendement is niet overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt van de Raad.

Amendement 56 is in het gewijzigde voorstel opgenomen, maar niet in het gemeenschappelijk standpunt. De Raad acht dit amendement overbodig gezien de wijzigingen die zijn aangebracht in de bepalingen betreffende werkloosheidsuitkeringen voor werklozen die tijdens het verrichten van hun laatste werkzaamheden in een andere dan de bevoegde staat woonden (zie punt 3.3.9).

De **amendementen 46, 47, 50, 53 en 54** zijn volledig overgenomen in het gewijzigde voorstel en zijn inhoudelijk overgenomen in het gemeenschappelijk standpunt.

Amendement 46, betreffende het verband tussen de socialezekerheidswetgeving en bepaalde contractuele bepalingen, is in aanmerking genomen in overweging 6 van het gemeenschappelijk standpunt. De Raad heeft een stapsgewijze benadering gekozen, waarbij in eerste instantie de ervaringen van de lidstaten die van dergelijke contractuele bepalingen kennis hebben gegeven worden geëvalueerd. De Commissie steunt dit standpunt, dat een beoordeling mogelijk maakt van de noodzaak van eventuele wetgeving om bepaalde contractuele bepalingen te coördineren.

Amendement 47 is verwerkt in overweging 8 van het gemeenschappelijk standpunt. Het is uitgebreid tot alle werknemers die niet wonen in het land waar zij werken. De Commissie is voorstander van deze ruimere formulering omdat het beginsel van gelijke behandeling voor alle werknemers van belang is en niet alleen voor grensarbeiders, zoals gedefinieerd in de verordening.

Amendement 50, betreffende het recht van gezinsleden van grensarbeiders op verstrekkingen in het land waar de grensarbeider werkt, is grotendeels overgenomen in overweging 23 en in artikel 18, lid 2, van het gemeenschappelijk standpunt. De Raad heeft besloten dat de gezinsleden van grensarbeiders tijdens hun verblijf in de bevoegde staat recht op verstrekkingen hebben, tenzij die staat deze verstrekkingen weigert door een vermelding in bijlage III van de verordening. In dat geval hebben de gezinsleden toch recht op verstrekkingen indien deze tijdens een verblijf in de bevoegde staat noodzakelijk worden. Hoewel in bijlage III zeven lidstaten zijn vermeld, aanvaardt de Commissie deze oplossing die ten opzichte van de huidige situatie een reële verbetering van de rechten van gezinsleden betekent.

Amendement 53 is gedeeltelijk overgenomen in overweging 21 en artikel 20 van het gemeenschappelijk standpunt. De Raad heeft het beginsel van voorafgaande toestemming voor de kosten van extramurale zorg gehandhaafd. Hoewel de Commissie betreurt dat deze stap niet in het kader van de verordening kon worden gezet, wijst zij erop dat, volgens de jurisprudentie van het Hof van Justitie[2], de terugbetaling van de kosten door het bevoegde orgaan van dergelijke in het buitenland verleende zorg zonder voorafgaande toestemming in beginsel mogelijk is op grond van artikel 49 van het Verdrag. Daarom, en gezien de specifieke aard van de verordening en het doel ervan, zoals laatstelijk door het Hof onderzocht in de zaak Inizan[3], kan de Commissie dit standpunt aanvaarden.

Amendement 54 is gedeeltelijk overgenomen in artikel 28, lid 2. Volgens deze bepaling kan een gepensioneerde grensarbeider recht houden op verstrekkingen in de staat waar hij heeft gewerkt mits die staat en de staat die verantwoordelijk is voor de kosten van de verstrekkingen daarvoor hebben gekozen en beide worden vermeld in bijlage V. Omdat reeds zeven lidstaten in die bijlage zijn vermeld, kan de Commissie deze oplossing, die een verbetering ten opzichte van de huidige situatie van gepensioneerde grensarbeiders inhoudt, bij wijze van compromis aanvaarden.

---

2 Arresten van 28.4.1998, Kohll (zaak C-158/96) en Decker (zaak C-120/95); arrest van 12.7.2001, Smits en Peerbooms (zaak C-157/99), arrest van 13.5.2003, Müller-Fauré/Van Riet (zaak C-385/99).

3 Arrest van 23.10.2003 in zaak C-56/01.

De **amendementen 38, 40, 45 en 49** zijn niet overgenomen in het gewijzigde voorstel, noch in het gemeenschappelijk standpunt. De Commissie was van mening dat bepalingen als voorgesteld in de **amendementen 38 en 40** eerder in de toepassingsverordening thuishoren. De **amendementen 45 en 49** vallen buiten het toepassingsgebied van de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels als bedoeld in het EG-Verdrag.

3.3. Nieuwe bepalingen van de Raad en standpunt van de Commissie daarover

3.3.1. Overwegingen

Een aantal overwegingen zijn gewijzigd of toegevoegd om de samenhang met de wijzigingen in het voorstel van de Commissie te vergroten (de overwegingen 1 bis, 2, 5, 8, 9, 10, 11, 18, 20, 22, 23, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 41, 42, 43 en 44).

3.3.2. Bepalingen in verband met titel I – Algemene bepalingen

Afgezien van de amendementen van het Parlement die in het gemeenschappelijk standpunt zijn opgenomen, heeft alleen artikel 4 enige wijzigingen ondergaan:

– de Raad heeft er omwille van de rechtszekerheid voor gekozen de indicatieve lijst in het voorstel van de Commissie te vervangen door een uitputtende lijst van takken van sociale zekerheid, waarbij de bestaande lijst is uitgebreid met "vervroegde uittreding";

– wat de definities betreft: de verordening is van toepassing "op alle takken van de socialezekerheidswetgeving" betreffende de diverse "uitkeringen"; gepreciseerd is dat de verordening ook van toepassing is op bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende uitkeringen, maar niet op uitkeringsregelingen voor slachtoffers van oorlogen of de gevolgen daarvan.

De Commissie heeft deze wijzigingen, waarin het acquis tot uitdrukking komt en die een bescheiden, maar positieve ontwikkeling ten opzichte van de bestaande situatie betekenen, aanvaard.

3.3.3. Bepalingen in verband met titel II – Vaststelling van de wetgeving waaraan iemand is onderworpen

De artikelen 11 en 13 zijn in het gemeenschappelijk standpunt gewijzigd.

In deze artikelen zijn preciseringen aangebracht betreffende de toepasselijke wetgeving bij werkloosheid, respectievelijk bij de uitoefening van werkzaamheden op het grondgebied van twee of meer lidstaten. De Commissie kan zich volledig vinden in deze preciseringen, die de uitvoering van de coördinatie ten goede komen.

3.3.4. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 1: Ziekte-, moederschaps- en vaderschapsuitkeringen

De structuur van het hoofdstuk is in het gemeenschappelijk standpunt gewijzigd.

Het hoofdstuk is in afdelingen onderverdeeld om onderscheid te maken tussen de bepalingen betreffende pensioentrekkers en hun gezinsleden en die betreffende andere categorieën verzekerden. Ook wordt onderscheid gemaakt tussen verstrekkingen en uitkeringen. Door deze structuurwijzigingen wordt de helderheid van de bepalingen vergroot zonder dat de rechten van de verzekerden worden aangetast.

Overlijdensuitkeringen, die in het voorstel van de Commissie als verstrekkingen werden beschouwd, vallen nu niet meer onder dit hoofdstuk, maar vormen een afzonderlijk hoofdstuk (zie punt 3.3.6).

Voor pensioentrekkers bevat het gemeenschappelijk standpunt een aantal wijzigingen die met name gevolgen hebben voor de onderlinge verdeling van de lasten van uitkeringen tussen de organen. Zo heeft de Raad voor zowel verstrekkingen als uitkeringen er de voorkeur aan gegeven de bestaande situatie te handhaven. Aangezien het financiële afspraken tussen de organen van de lidstaten betreft die in principe geen gevolgen hebben voor het ziektekostenvergoedingsrecht van de verzekerden, aanvaardt de Commissie het standpunt van de Raad.

In verband met de wijzigingen betreffende het dragen van de ziektekosten van gepensioneerden heeft de Raad de oplossing van het voorstel van de Commissie voor de aanwijzing van de lidstaat die belast is met het innen van de bijdragen voor de financiering van de ziektekostenverzekering niet overgenomen. De Raad heeft bepaald dat de bijdragen in principe geïnd blijven worden door de lidstaat die de kosten van de uitkering aan de gepensioneerde draagt, overeenkomstig de wetgeving van die lidstaat.

Tevens is een bepaling ingevoegd betreffende de cumulatie van langdurige zorguitkeringen (uitkeringen bij hulpbehoevendheid), die als een ziekte-uitkering worden behandeld. De Commissie aanvaardt deze wijziging die een logisch gevolg is van de jurisprudentie van het Hof[4].

3.3.5. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 2: Arbeidsongevallen en beroepsziekten

Het voorstel van de Commissie wordt ten aanzien van dit hoofdstuk niet wezenlijk gewijzigd door het gemeenschappelijk standpunt. De wijzigingen betreffen in hoofdzaak het schrappen van bepalingen (met name artikel 42 van het voorstel van de Commissie) die overbodig zijn geworden door de invoeging van het algemene beginsel van gelijkstelling van feiten in artikel 5. Enkele regels in artikel 46 van het voorstel van de Commissie die verband hielden met de bijzonderheden van bepaalde wetgevingen zijn geschrapt omdat de betrokken wetgevingen zijn gewijzigd.

---

4 Arrest van 5.3.1998 in zaak C-160/96.

Ten aanzien van de kosten voor het vervoer van een persoon die door een arbeidsongeval of beroepsziekte is getroffen is in het gemeenschappelijk standpunt het beginsel opgenomen dat de kosten worden vergoed op voorwaarde dat "het orgaan vooraf toestemming tot dit vervoer heeft verleend, waarbij het naar behoren rekening houdt met de daarvoor geldende redenen." De Commissie is van mening dat dit vraagstuk een daadkrachtiger aanpak had verdiend. Zij benadrukt dat later op dit vraagstuk kan worden teruggekomen in het kader van de toepassingsverordening.

3.3.6. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 3: Uitkeringen bij overlijden

In het gemeenschappelijk standpunt heeft de Raad een specifiek hoofdstuk voor uitkeringen bij overlijden opgenomen zoals bestaat in de huidige Verordening (EEG) nr. 1408/71, terwijl deze uitkeringen in het voorstel van de Commissie als verstrekkingen bij ziekte werden behandeld.

De Commissie kan dit standpunt aanvaarden omdat de huidige bepalingen geen specifieke uitvoeringsproblemen hebben opgeleverd.

3.3.7. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 4: Invaliditeitsuitkeringen

Om het systeem te vereenvoudigen had de Commissie voorgesteld het bestaande "dualistische" coördinatiesysteem te vervangen door één coördinatiesysteem, zodat invaliditeitsuitkeringen altijd volgens de bepalingen van het hoofdstuk "pensioenen" zouden worden berekend.

Volgens het bestaande systeem heeft iemand die uitsluitend verzekerd is geweest volgens wetgevingen die de hoogte van de invaliditeitsuitkering niet van de verzekeringsduur laten afhangen (zogenaamde stelsels van type "A"), recht op één uitkering, die moet worden toegekend door de lidstaat waar die persoon verzekerd was op het moment dat hij arbeidsongeschikt raakte (het stelsel van "één pensioen").

Indien iemand hetzij uitsluitend verzekerd is geweest volgens wetgeving die de hoogte van de uitkering van de verzekeringsduur laat afhangen (zogenaamde stelsels van type "B"), hetzij volgens beide typen verzekeringswetgeving verzekerd is geweest, heeft die persoon recht op uitkeringen die berekend worden volgens het hoofdstuk "pensioenen" ("pro rata"-stelsel).

Volgens het gemeenschappelijk standpunt wordt het "dualistische" stelsel behouden, maar uitsluitend voor lidstaten met een stelsel van type "A" die daarvoor hebben gekozen door middel van een vermelding in een bijlage.

De Commissie vindt dit een aanvaardbaar compromis. Hoewel zij betreurt dat de beoogde vereenvoudiging van de baan is, stelt zij vast dat het bestaande systeem geen grote problemen oplevert.

3.3.8. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 5: Ouderdoms- en overlevingspensioenen

In het voorstel van de Commissie bleven de bepalingen van dit hoofdstuk grotendeels onveranderd. De vereenvoudiging was er voornamelijk op gericht de toepasselijke regels begrijpelijker te maken door de gebruikte terminologie en de structuur van het hoofdstuk te verbeteren. Het gemeenschappelijk standpunt van de Raad wijzigt dit hoofdstuk niet ingrijpend.

Een wijziging betreft artikel 55 over de cumulatie van pensioenen met uitkeringen van andere aard, betreffende gevallen van ongerechtvaardigde cumulatie. Het compromis is voor de Commissie aanvaardbaar.

In het gemeenschappelijk standpunt is daarnaast de bepaling van de bestaande Verordening (EEG) nr. 1408/71 dat een lidstaat niet verplicht is een pensioen toe te kennen indien de tijdvakken die krachtens de wetgeving van die lidstaat zijn vervuld minder dan een jaar bedragen en, uitsluitend rekening houdende met deze tijdvakken, geen recht op uitkeringen krachtens die wetgeving bestaat. In dat geval houden de andere betrokken lidstaten rekening met die tijdvakken. Omdat het bepaalde niet leidt tot verlies van rechten voor de belanghebbende, kan de Commissie dit standpunt aanvaarden.

Het gemeenschappelijk standpunt behoudt tevens de bijzondere bepalingen betreffende bijzondere stelsels voor ambtenaren, wat de Commissie gezien de bijzonderheden van die stelsels kan aanvaarden.

3.3.9. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 6: Werkloosheid

Het voorstel van de Commissie omvatte voor dit hoofdstuk twee essentiële wijzigingen:

– de periode waarbinnen de werkloze zonder verlies van het recht op een werkloosheidsuitkering werk in een andere lidstaat kan zoeken werd van drie naar zes maanden verlengd;

– het huidige stelsel waarbij een werkloze grensarbeider een werkloosheidsuitkering ontvangt van de lidstaat van de woonplaats en niet van de bevoegde staat (die waar hij het laatst heeft gewerkt), werd afgeschaft.

De Raad kon niet met deze punten instemmen. Om een compromis mogelijk te maken, is onderscheid gemaakt tussen de behandeling van werklozen enerzijds en de verdeling van de financiële lasten van werkloosheidsuitkeringen tussen het land waar de werkloze het laatst werkzaam is geweest en de lidstaat van de woonplaats anderzijds.

Voor de situatie van de betrokken personen bepaalt het gemeenschappelijk standpunt dat:

– de huidige periode van drie maanden waarbinnen de werkloze zonder verlies van het recht op een werkloosheidsuitkering werk in een andere lidstaat kan zoeken wordt behouden, maar dat deze door het bevoegde orgaan tot zes maanden mag worden verlengd;

– het huidige systeem waarbij een werkloze grensarbeider een werkloosheidsuitkering ontvangt van de lidstaat van de woonplaats wordt behouden (met de verplichting om ter beschikking van de diensten voor arbeidsbemiddeling van dat land te blijven);

– het systeem echter wordt aangevuld met het recht van de werkloze grensarbeider om zich bovendien ter beschikking stellen van de diensten voor arbeidsbemiddeling van de bevoegde staat.

Wat de verdeling van de financiële lasten tussen de lidstaten betreft, is bepaald dat:

– het huidige beginsel van Verordening (EEG) nr. 1408/71 dat de lidstaat van de woonplaats bevoegd is, wordt behouden;

– de bevoegde staat (het land waar de betrokkene het laatst heeft gewerkt) aan de lidstaat van de woonplaats echter gedurende drie maanden de kosten van de door laatstgenoemde lidstaat uitgekeerde werkloosheidsuitkeringen moet vergoeden;

– deze vergoedingsperiode tot vijf maanden wordt verlengd wanneer de werknemer tijdens de voorafgaande 24 maanden gedurende 12 maanden heeft gewerkt in de lidstaat aan de wetgeving waarvan hij het laatst onderworpen is geweest.

Om tegemoet te komen aan de bezorgdheid van Luxemburg is in artikel 87, lid 10, een specifieke overgangsbepaling opgenomen (waarin is bepaald dat artikel 65, leden 2 en 3, uiterlijk twee jaar na de toepassingsdatum van de nieuwe verordening in Luxemburg van toepassing is).

De Commissie kan dit standpunt over het algemeen aanvaarden. Ten eerste wijst zij erop dat de voorwaarden waaronder de werkloze zonder verlies van het recht op een werkloosheidsuitkering werk in een andere lidstaat kan zoeken, zijn verbeterd om hem daar beter toe in staat te stellen. Bovendien zijn de kansen van de grensarbeider om weer werk te vinden vergroot doordat hij zich zowel in de lidstaat van zijn woonplaats als in de lidstaat waar hij heeft gewerkt als werkzoekende kan inschrijven. Deze twee elementen die de kansen van de werkloze om weer werk te vinden vergroten, stroken met de doelstellingen van de Commissie en houden een verbetering van de huidige situatie in. Anderzijds doen de bepalingen betreffende de verdeling van de financiële lasten van werkloosheidsuitkeringen tussen de lidstaten geen afbreuk aan de uitkeringsrechten van werklozen.

3.3.10. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 7: Uitkeringen bij vervroegde uittreding

De Commissie had in haar voorstel een bijzondere bepaling betreffende het samentellen opgenomen vanwege de aard van uitkeringen bij vervroegde uittreding en omdat de wetgevingen van de lidstaten het recht op dit type uitkeringen niet afhankelijk stellen van het vervullen van tijdvakken van wonen.

In zijn gemeenschappelijk standpunt heeft de Raad de regel voor het samentellen van tijdvakken voor de toekenning van uitkeringen geschrapt omdat slechts in enkele lidstaten wettelijke regelingen voor vervroegde uittreding bestaan (de verordening op basis van artikel 42 van het EG-Verdrag is uitsluitend van toepassing op wettelijke socialezekerheidsregelingen). Zie ook overweging 33 van het gemeenschappelijk standpunt.

Gezien de bijzonderheden van regelingen voor vervroegde uittreding kan de Commissie dit standpunt aanvaarden omdat aanzienlijke vooruitgang is geboekt. Door de opname van de tak "vervroegde uittreding" in de werkingssfeer van de verordening, waarvan deze totnogtoe uitgesloten was, zijn de beginselen van titel I van toepassing op uitkeringen bij vervroegde uittreding, wat betekent dat met name

het beginsel van gelijke behandeling, de uitvoer van uitkeringen en de toekenning van gezinsbijslagen en ziekte-uitkeringen voor de betrokkenen zijn gewaarborgd.

3.3.11. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 8: Gezinsuitkeringen

Het voorstel van de Commissie omvatte een herschikking van dit hoofdstuk, waarbij er één regel kwam voor gezinsbijslagen in geval van rechten in verschillende lidstaten: de staat die het hoogste bedrag verschuldigd is, betaalt alle uitkeringen, waarna de kosten gelijkelijk over de betrokken lidstaten worden verdeeld.

In het gemeenschappelijk standpunt is gekozen voor een minder ambitieuze oplossing, waarbij alle categorieën personen echter wel onder één hoofdstuk en onder identieke bepalingen vallen, waardoor het bestaande onderscheid tussen pensioentrekkers en wezen enerzijds en de andere categorieën verzekerden anderzijds, wordt opgeheven.

Om te bepalen welke wetgeving van toepassing is in geval van rechten in verschillende lidstaten, heeft de Raad een samenhangende reeks prioriteitsregels opgenomen die voorrang geven aan de wetgeving van de lidstaat waar de beroepswerkzaamheden worden uitgeoefend. Het ingestelde systeem waarborgt bovendien dat de verzekerde het hoogste uitkeringsbedrag ontvangt in de vorm van een aanvullende bijslag die wordt betaald door een andere lidstaat waarvan de wetgeving recht op een uitkering geeft.

Het gemeenschappelijk standpunt bevat tevens gunstige bepalingen voor wezen (artikel 69) en voorziet in een grotere samenwerking tussen de lidstaten bij de toepassing van prioriteitsregels (artikel 68, lid 3).

De Commissie aanvaardt dit standpunt, dat enerzijds de toepassing van de bepalingen van dit hoofdstuk verduidelijkt en vergemakkelijkt, en anderzijds de verzekerden garandeert dat zij hun recht op de hoogste gezinsbijslag behouden.

De Raad heeft daarnaast besloten voorschotten op onderhoudsverplichtingen niet binnen de werkingssfeer van de verordening te laten vallen (zie artikel 1, onder z), en overweging 36). De Raad heeft eveneens besloten de huidige uitsluiting van het toepassingsgebied van Verordening (EEG) nr. 1408/71 van bijzondere uitkeringen bij geboorte en adoptie (zie artikel 1, onder z)), te handhaven omdat zij nauw samenhangen met de sociaal-economische context van de betrokken lidstaat.

Wat de voorschotten op onderhoudsverplichtingen betreft kan de Commissie het standpunt aanvaarden gezien de bijzonderheden van deze verplichtingen en de specifieke problemen die de coördinatie ervan in de praktijk oplevert. De Commissie betreurt echter dat geen overeenstemming kon worden bereikt over de opname van bijzondere uitkeringen bij geboorte en adoptie. Gezien het algehele evenwicht van dit hoofdstuk en de uitstrekking van de voordelen tot niet-actieve personen, kan de Commissie het standpunt van de Raad echter toch aanvaarden.

3.3.12. Bepalingen in verband met titel III – hoofdstuk 9: Bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende uitkeringen

Amendement 55 van het Parlement, dat de Commissie in haar gewijzigde voorstel volledig had overgenomen, is door het gemeenschappelijk standpunt in dit hoofdstuk opgenomen.

3.3.13. Bepalingen in verband met titel IV – Administratieve Commissie en Raadgevend Comité voor de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

Het gemeenschappelijk standpunt verduidelijkt op enkele punten het mandaat van de Administratieve Commissie (artikel 72, onder b), c), d), f) en g)) en dat van de Technische Commissie (artikel 73, lid 2, onder d)).

Bovendien is in de verordening een bepaling over de Rekencommissie ingevoegd die momenteel in de toepassingsverordening is opgenomen.

Het voorstel van de Commissie bevatte geen bepaling over het Raadgevend Comité voor de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels vanwege het bestaan van een voorstel van de Commissie om het Raadgevend Comité voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers te doen samengaan met het Raadgevend Comité voor het vrije verkeer van werknemers[5]. Aangezien dit voorstel nog niet tot resultaat heeft geleid, is het gerechtvaardigd om een bepaling op te nemen om de samenstelling en de taken van dit comité te regelen.

3.3.14. Bepalingen in verband met titel V – Diverse bepalingen

Het gemeenschappelijk standpunt brengt wezenlijke verbeteringen aan in artikel 76 waarmee de verplichting tot samenwerking tussen de organen onderling, maar ook tussen de organen en de verzekerden, wordt versterkt. Dit heeft de volledige instemming van de Commissie. Deze bepalingen kunnen de uitvoering van de verordening alleen maar vergemakkelijken. Doordat de organen hechter moeten samenwerken, kunnen de verzekerden een oplossing eisen voor hun situatie.

3.3.15. Bepalingen in verband met titel VI – Overgangs- en slotbepalingen

In het gemeenschappelijk standpunt is artikel 87 gewijzigd, met name in verband met de gevolgen die de aangebrachte wijzigingen kunnen hebben voor de situatie van bepaalde verzekerden (zie de leden 8 en 9). Omdat dit klassieke bepalingen zijn die onontbeerlijk zijn wanneer de coördinatieregels worden gewijzigd, aanvaardt de Commissie dit voorstel dat rekening houdt met het algemene belang van verzekerden.

Bovendien is voor Luxemburg een overgangsperiode voor de toepassing van artikel 65, leden 2 en 3, opgenomen (zie punt 3.3.9) die overeenkomt met de algemene overeenstemming van de Raad over het hoofdstuk betreffende werkloosheid.

De Raad heeft ook een bepaling toegevoegd om te waarborgen dat de lidstaten maatregelen nemen opdat passende informatie wordt verstrekt over de wijzigingen die bij de nieuwe verordening worden ingevoerd. De Commissie steunt dit initiatief dat in het belang is van alle betrokken personen.

Ten slotte heeft de Raad de modaliteiten voor de overgang van Verordening (EEG) nr. 1408/71 naar het nieuwe coördinatie-instrument vastgesteld. In artikel 90 is een specifieke bepaling ingevoegd om te waarborgen dat Verordening (EEG) nr. 1408/71 haar rechtskracht behoudt totdat bepaalde verordeningen en overeenkomsten waarin

---

[5] COM(1998) 394.

naar die verordening wordt verwezen, zijn ingetrokken of gewijzigd. De Commissie steunt dit standpunt.

4. CONCLUSIE /ALGEMENE OPMERKINGEN

De Commissie hecht haar goedkeuring aan het volledige gemeenschappelijk standpunt, dat ruimschoots beantwoordt aan de doelstellingen van het voorstel van de Commissie. Bovendien wordt rekening gehouden met de meeste amendementen van het Parlement. Hoewel een grotere vereenvoudiging op bepaalde gebieden wenselijk zou zijn, hebben de langdurige onderhandelingen over het geheel beschouwd voor alle hoofdstukken een evenwichtig en positief compromis voor de verzekerden opgeleverd. Daarom is de Commissie van mening dat dit instrument essentieel is voor de uitoefening van het recht op het vrije verkeer van burgers met behoud van socialezekerheidsrechten.

5. VERKLARINGEN VAN DE COMMISSIE

Zie bijlage.

BIJLAGE

ONTWERP-VERKLARING VOOR DE RAADSNOTULEN

Gemeenschappelijke verklaring van de Raad en de Commissie

"Erkennende dat deze verordening slechts toepasselijk wordt wanneer alle bijlagen zijn voltooid en de toepassingsverordening is vastgesteld, komen de Raad en de Commissie overeen dat de volgende rubrieken of bepalingen in de bijlagen en de toepassingsverordening moeten worden opgenomen:

1) Bijlage XI (ad artikel 3, lid 2 en artikel 70, lid 2, onder c)):

Rekening houdend met de op grond van de Oostenrijkse en Duitse wetgeving bestaande specifieke situatie inzake bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties waarvan de territoriale werkingssfeer beperkt is tot een deel van het grondgebied en die krachtens artikel 4, lid 2 ter, van Verordening (EEG) nr. 1408/71 uitgesloten zijn, is overeengekomen dat de volgende rubrieken in bijlage XI van de verordening moeten worden opgenomen:

"OOSTENRIJK"

Deze verordening is niet van toepassing op krachtens de wetgeving van de Bundesländer verstrekte uitkeringen voor mensen met een handicap of voor zorgbehoevenden.

"DUITSLAND"

Deze verordening is niet van toepassing op krachtens de wetgeving van de Länder verstrekte uitkeringen voor mensen met een handicap, en met name voor blinden.

2) Toepassingsverordening en bijlage XI (ad artikelen 5 en 6):

De bijzondere bepalingen, die in het kader van de uitvoeringsverordening moeten worden opgesteld, moeten zowel mogelijke cumulaties ingevolge de toepassing van het beginsel van gelijkstelling van feiten of gebeurtenissen uit hoofde van de wetgeving van twee of meer lidstaten voorkomen, en zij moeten ter dienovereenkomstige aanvulling dienen van de voorrangsregels van het huidige artikel 15 van Verordening (EEG) nr. 574/72, die opnieuw in de nieuwe uitvoeringsverordening worden opgenomen.

Als wordt geconstateerd dat ingevolge de specifieke kenmerken van een nationale wetgeving, de onvoorwaardelijke toepassing van het gelijkstellingsbeginsel aanleiding zou kunnen geven tot objectief ongerechtvaardigde resultaten, zal de betrokken lidstaat streven naar opneming van een passende rubriek in bijlage XI, om aldus te zorgen voor specifieke coördinatie in het licht van het proportionaliteitsbeginsel**.**

3) Toepassingsverordening (ad artikelen 24 t/m 26 en 35):

Er moet worden voorzien in een evenwichtige verdeling tussen de lidstaten van de kosten van verstrekkingen voor pensioentrekkers en hun gezinsleden. In gevallen waarin de vergoeding tussen de lidstaten van de kosten van verstrekkingen aan pensioentrekkers en hun gezinsleden uit hoofde van de artikelen 24 t/m 26 van de tekst plaatsvindt op basis van een vast bedrag, zal het vaste bedrag 85% van de gemiddelde jaarlijkse kosten van de verstrekkingen voor pensioentrekkers en hun gezinsleden in de staat van de woonplaats belopen. Naar verwacht

zal de resterende 15% betrekking hebben op de kosten van verstrekkingen voor pensioentrekkers en hun gezinsleden die medisch noodzakelijk worden gedurende hun verblijf in andere lidstaten dan de staat van hun woonplaats. Om te voorkomen dat lidstaten die hebben gekozen voor de mogelijkheid van artikel 27, lid 2, en die zijn opgenomen op de lijst in bijlage IV, te zwaar worden belast in vergelijking met de lidstaten die daar niet voor hebben gekozen, zullen de op de lijst van bijlage IV opgenomen lidstaten de woonstaat van de pensioentrekker en zijn gezinsleden, slechts een verlaagd forfaitair bedrag ten belope van 80% van de kosten vergoeden.

Deze voorwaarde zal worden weerspiegeld in de bepalingen betreffende de vergoeding van de kosten van verstrekkingen voor pensioentrekkers en hun gezinsleden die in de toepassingsverordening zullen worden vastgesteld.

Er zullen ook bepalingen in de toepassingsverordening worden opgenomen om ervoor te zorgen dat een lidstaat die de gemiddelde jaarlijkse kosten berekent, andere lidstaten geen dubbele betaling oplegt.

4) <u>Toepassingsverordening (ad artikel 27, lid 5)</u>:

Omdat Ierland, Duitsland en Nederland bezorgd zijn over de administratieve en de mogelijke financiële gevolgen van artikel 27, lid 5, moet er in de toepassingsverordening een bevredigende oplossing worden gevonden ter voorkoming van problemen in verband met dubbele betaling en kostenbeheersing.

5) <u>Toepassingsverordening (ad artikel 30)</u>:

De toepassing van artikel 5 in samenhang met artikel 30 zal in de toepassingsverordening worden geregeld.

6) <u>Bijlage XI (ad artikel 34)</u>:

Het volgende punt worden opgenomen in bijlage XI:

"b) Bij toepassing van artikel 34 zal Nederland een lijst verstrekken met ramingen van de bedragen die zo dicht mogelijk bij de daadwerkelijke uitgaven liggen.".

7) <u>Bijlage XI (ad artikel 46)</u>:

In bijlage XI van de verordening moet de volgende rubriek over <u>het Verenigd Koninkrijk</u> worden opgenomen:

Wanneer artikel 46 van toepassing is zal het Verenigd Koninkrijk, indien de betrokkene getroffen is door arbeidsongeschiktheid met daaropvolgende invaliditeit terwijl hij onder de wetgeving van een andere lidstaat valt, voor de toepassing van artikel 30 bis, lid 5, van de wet inzake de socialezekerheidspremies en -prestaties van 1992 (Social Security Contributions and Benefits Act 1992), elk tijdvak waarin de betrokkene wegens deze arbeidsongeschiktheid overeenkomstig de wetgeving van die andere lidstaat

i) een ziekte-uitkering, dan wel een salaris of loon bij wijze daarvan,

ii) een uitkering in de zin van de hoofdstukken 4 en 5 wegens op deze arbeidsongeschiktheid volgende invaliditeit,

heeft ontvangen, in aanmerking nemen alsof het tijdvakken betrof waarin de betrokkene een arbeidsongeschiktheidsuitkering van korte duur uit hoofde van artikel 30 bis, leden 1 tot en met 4, van de Wet inzake de socialezekerheidspremies en -prestaties van 1992 (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) heeft ontvangen.

In bijlage XI van de verordening moet de volgende rubriek over Ierland worden opgenomen:

Wanneer artikel 46 van toepassing is zal Ierland, indien de betrokkene getroffen is door arbeidsongeschiktheid met daaropvolgende invaliditeit terwijl hij onder de wetgeving van een andere lidstaat valt, voor de toepassing van artikel 95, lid 1, onder a), van de gecodificeerde Welzijnswet van 1993 (Social Welfare (Consolidation) Act, 1993) rekening houden met elk tijdvak waarin de betrokkene, wat de op deze arbeidsongeschiktheid volgende invaliditeit betreft, onder de Ierse wetgeving als arbeidsongeschikt zou zijn beschouwd.

8) Toepassingsverordening (ad artikel 50):

Het is van algemeen belang dat er een gemeenschappelijke procedure komt om op uniforme wijze uitvoering te geven aan dit artikel wat betreft de datum die in aanmerking moet worden genomen als datum waarop een verzoek bij elk betrokken orgaan is ingediend, in de "buitengewone" gevallen waarin de betrokkene bij de indiening van het oorspronkelijke verzoek helemaal geen informatie verstrekt over tijdvakken van verzekering of wonen die uit hoofde van de wetgeving van een bepaalde lidstaat zijn vervuld en slechts op een latere datum alle inlichtingen over zijn verzekeringsloopbaan verstrekt (bij het tweede verzoek of de daadwerkelijke indiening van het oorspronkelijke verzoek, soms op een veel later tijdstip). Daarom is overeengekomen dat de kwestie van de administratieve en financiële gevolgen - wanneer de bevoegde organen slechts met terugwerkende kracht - "met uitstel" - bij een verzoek worden betrokken - voor zowel de bevoegde organen als de betrokkene zal worden geregeld in een alomvattende bepaling van algemene aard, die moet worden opgesteld in het kader van de toepassingsverordening en waarin uitdrukkelijk en volledig wordt omschreven welke de algemene wederzijdse rechten en plichten van zowel de verzekerden als de betrokken organen zijn.

In het licht van het beginsel van gelijkstelling en effectiviteit ter verwezenlijking van de doelstellingen van Verdragsartikel 42 (waar artikel 50 uit voortvloeit) en voorzover een dergelijk uitgesteld - a posteriori effectief - verzoek kan worden gelijkgesteld met een uitdrukkelijk verzoek om uitstel van de vaststelling van uitkeringen (opzettelijk nalaten), moet in eventuele bijzondere bepalingen in de eerste plaats uitdrukkelijk worden vermeld dat een dergelijke gelijkstelling afhankelijk is van de vraag of de betrokken wetgeving gunstiger bepalingen inzake terugwerking van een verzoek bevat dan de toepassingsverordening, en voorts dat de betrokkene, hoewel hij het oorspronkelijke verzoek heeft ingediend aan de hand van een formulier waarin uitdrukkelijk om gedetailleerde informatie over de tijdvakken van verzekering, arbeid of wonen op het grondgebied van een andere lidstaat wordt gevraagd en hij in kennis is gesteld van de gevolgen van mogelijke nalatigheden van zijn kant, ofwel geen gegevens heeft verstrekt, ofwel alleen een negatief antwoord in de betrokken rubrieken van het document heeft gegeven.

9) Bijlage XI (ad artikel 51):

In bijlage XI van de verordening moet de volgende rubriek over Denemarken worden opgenomen:

1. Onverminderd het bepaalde in artikel 6 van de verordening hebben personen die geen werkzaamheden in loondienst in een of meer lidstaten hebben uitgeoefend slechts recht op een Deens sociaal pensioen, als zij gedurende minstens drie jaar hun woonplaats in Denemarken hebben of gehad hebben, onverminderd de in de Deense wetgeving geldende leeftijdsbeperkingen. Onder voorbehoud van artikel 4 is artikel 7 niet van toepassing op Deense sociale pensioenen waarop dergelijke personen recht hebben verkregen.

2. Bovengenoemde bepalingen zijn niet van toepassing op het recht op een Deens sociaal pensioen voor verwanten van personen die werkzaamheden in loondienst in Denemarken uitoefenen of hebben uitgeoefend, noch voor studenten of leden van hun gezin.

10) Bijlage XI (ad artikel 52):

Er is overeengekomen om het door Zweden opgeworpen probleem in verband met artikel 52 eerst voor te leggen aan de Administratieve Commissie en, indien in dit kader geen bevredigende oplossing wordt gevonden, te opteren voor een rubriek - "ZWEDEN" in bijlage XI.

11) Bijlage XI (ad artikel 54):

In bijlage XI van de verordening moet de volgende rubriek over Finland worden opgenomen:

Voor de vaststelling van het recht en de berekening van het bedrag van het Finse nationaal pensioen, uit hoofde van de artikelen 52 tot en met 54, worden uit hoofde van de wetgeving van een andere lidstaat verkregen pensioenen op dezelfde wijze behandeld als uit hoofde van de Finse wetgeving verkregen pensioenen.

12) Toepassingsverordening (ad artikel 56):

Voor de berekening van uitsluitend uit een pensioenstelsel met kapitaaldekking gefinancierde uitkeringen of delen van uitkeringen, wordt alleen rekening gehouden met het kapitaal dat werkelijk binnen dat stelsel is geaccumuleerd. Het zal afhangen van het verdere verloop van de bespreking van dit vraagstuk of een uitdrukkelijke bepaling in die zin in de toepassingsverordening moet worden opgenomen.

13) Bijlage XI (ad artikel 60):

De bestaande rubrieken betreffende de bijzondere stelsels voor ambtenaren in bijlage VI blijven door Spanje in bijlage XI gehandhaafd.

14) Bijlage XI (ad artikel 62, lid 1):

Ierland wijst erop dat met het akkoord over dit lid niet vooruitgelopen mag worden op het resultaat van de besprekingen over bijlage XI.

15) Toepassingsverordening (ad artikel 87, lid 8):

Bepalingen over kennisgeving aan het voorheen bevoegde orgaan door de betrokkene of door het nieuwe bevoegde orgaan worden in de toepassingsverordening opgenomen.

De Raad en de Commissie erkennen voorts het volgende:

16) Internationale overeenkomsten (ad artikel 11, lid 3, onder c), en artikel 65, leden 6 en 7):

De instemming van Portugal met artikel 11, lid 3, onder c), en artikel 65, leden 6 en 7, doet geen afbreuk aan het Portugese verzoek om een eerlijke verdeling van de kosten tussen Portugal en andere staten die geen lid zijn van de Europese Unie, in de context van overeenkomsten waarover na de aanneming van deze verordening onderhandeld moet worden.

De Raad en de Commissie komen bovendien overeen dat de hieronder genoemde artikelen als volgt moeten worden uitgelegd:

17) Ad Artikel 20, lid 2:

Onverminderd het bepaalde in artikel 20, lid 2, wenst Ierland te verduidelijken dat de Ierse bevoegde organen in aanvulling op de in artikel 20, lid 2, genoemde "termijn die medisch verantwoord is", nationale criteria kunnen toepassen wanneer zij overwegen of uit hoofde van de verordening toestemming moet worden verleend voor behandeling in andere lidstaten. Ierland is het er evenwel volledig mee eens dat de toepassing van dergelijke aanvullende nationale criteria in overeenstemming moet zijn met de bepalingen van het Gemeenschapsrecht.

18) Ad Artikel 35, lid 2:

Het is aan elke lidstaat afzonderlijk om als crediteur te bepalen of hij zodanige juridische of administratieve structuren heeft dat een vergoeding op grond van werkelijk gemaakte kosten al dan niet doelmatig is. Die beslissing geldt ten aanzien van alle lidstaten, tenzij op grond van lid 3 onderling een andere wijze van vergoeding is overeenkomen.

19) Ad Artikel 84, lid 2:

Artikel 84, lid 2, mag niet zodanig worden uitgelegd dat een lidstaat verplicht is verder te gaan dan hetgeen uit hoofde van nationale wetgeving of procedures is vereist of toegestaan."